

Nyindustrialisering Norrköping

**- Ett jobbpaket för 1500
nya jobb i Norrköping**

**Vänsterpartiet
Norrköping Nov 2017**

Sammanfattning

Sverige är idag i en stark högkonjunktur. Skatteintäkterna ökar och allt fler har ett arbete att gå till när arbetslösheten sjunker. I Norrköping är dock situationen annorlunda. Här har arbetslösheten bitit sig fast strax över 12%, nästan dubbelt så hög som övriga Sverige.

Arbetsmarknaden här har också varit väldigt tuff under lång tid. Norrköping som länge varit en utpräglad industristad har sett många av sina industrier lägga ned eller flytta sin verksamhet. Så sent som 2014 meddelade både Whirlpool, Seco tools och Vitamex att de skulle flytta sin verksamhet från Norrköping och inte mindre än 500 arbetstillfällen försvann i stort sett samtidigt.

Samtidigt kommer inte alltid jobben som skapas norrköpingborna till del. Särskilt inom byggbranschen, som just nu växer i Norrköping, utnyttjas ofta utländsk arbetskraft med betydligt lägre löner och sämre arbetsvillkor än som är grundlagt i svenska kollektivavtal.

Norrköpings kommun kan och behöver vara en tydligare aktör för att återskapa arbetstillfällen och få ned den höga arbetslösheten i Norrköping. Vänsterpartiet har därför tagit fram ett investeringspaket där vi med särskilda satsningar skapar utrymme för fler arbetstillfällen att växa.

Vi vet att behoven att nyrekrytera inom välfärden är stor. I Norrköping är behoven av exempelvis fler lärare och fler undersköterskor särskilt stor vilket märks inte minst bland de anställda idag som går på knäna. I Vänsterpartiets förslag till driftbudget finns därför särskilda satsningar för att förbättra arbetsmiljön, utbilda fler och rekrytera inom välfärden.

Denna rapport beskriver samtidigt vilka särskilda satsningar som kan skapa ytterligare 1500 nya arbetstillfällen utöver de som redan är föreslagna i välfärdssektorn. Med de satsningar som presenteras i denna rapport är ambitionen att nå en arbetslöshetsnivå jämförbar med rikssnittet under nästa mandatperiod, eller senast till år 2025.

De särskilda satsningar Vänsterpartiet föreslår beskrivs här kortfattat.

Vänsterpartiets förslag

- Ge Hyresbostäder möjlighet att planera och bygga bostäder i egen regi
- Upprätta fler lärlings-, praktik- och traineeplatser för långtidsarbetslösa
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 400**
- Upprätta ett kommunalt industrilån för sociala och kooperativa företag
- Industrilånet bör vara diversifierat för en mångfald inom tillverkningsindustrin
- Involvera Arbetsförmedlingen och ge arbetslösa möjlighet att starta egna företag
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 750**
- Skapa ett nytt kluster för bolag inom digital media och spel i Norrköping
- Starta nytt gymnasieprogram inom digital media och speldesign
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 250**
- Organisera större idrottsturneringar för ungdomar i Norrköping
- Involvera föreningarna och återinvestera överskottet i bättre idrottsplatser
- Ge barn och ungdomar i Norrköping en bra och utvecklande fritidsverksamhet
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 100**

Bygg bort både bostadsbrist och arbetslöshet

Situation idag

- Norrköping växer i snabbare takt än vad det byggs bostäder
- Fler bostäder, särskilt billiga hyresrätter, behöver byggas under lång tid
- Dåliga arbetsvillkor och lönedumping genomsyrar byggbranschen

Vänsterpartiets förslag

- Ge Hyresbostäder möjlighet att planera och bygga bostäder i egen regi
- Upprätta fler lärlings-, praktik- och traineeplatser för långtidsarbetslösa
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 400**

Norrköping växer och det är bra. Många vill flytta till Norrköping och det av olika anledningar. Sedan 2008 har Norrköpings kommun växt med fler än 11 000 invånare och befolkningstillväxten sker i allt snabbare takt. År 2016 ökade Norrköpings befolkning med över 2200 invånare vilket är en rekordsnabb ökning. För att möta den rekordsnabba befolkningstillväxten har byggtakten i Norrköping ökat de senaste åren, men den är långt ifrån tillräcklig.

Sedan 2009 råder därför bostadsbrist i Norrköping. Samtidigt visar kommunens egna befolkningsprognoser att Norrköpings befolkning väntas bli 148 000 invånare till slutet av år 2020. Med en sådan befolkningstillväxt behöver det byggas ca 2000 lägenheter per år för att råda bot på bostadsbristen. I jämförelse byggdes under hela året 2015 831 lägenheter. Därför kommer behovet av bostadsbyggande i Norrköping vara fortsatt väldigt hög under många år framöver. Inte minst är behovet stort för fler billiga hyreslägenheter. I det sammanhanget är det kommunala bostadsbolaget en viktig aktör.

Genom att ge det kommunala bostadsbolaget Hyresbostäder ett större mandat och möjlighet att projektera, konstruera, anlägga och bygga i egen regi är det möjligt att sänka kostnaden för nybyggnation och därmed öka byggtakten samtidigt som det genererar arbetstillfällen för Norrköpingsbor. Det skulle också göra det möjligt att skapa fler lärlings-, praktik- och traineeplatser inom byggnadsarbete bland exempelvis unga och långtidsarbetslösa.

Byggarbete är en bra väg in i arbetslivet. Tyvärr har dock många aktörer inom branschen valt att kringgå svenska kollektivavtal, enligt Lex Laval, vilket möjliggjort att lönerna dumpas när byggbolagen hyr in personal från andra länder. Konkurrens bör ske på schysta villkor efter kompetens och arbetsförmåga, inte genom sänkta löner. Med Hyresbostäder som en lokal aktör inom byggbranschen kommer rekryteringen av byggarbetare att vara mer rättvis och ge fler Norrköpingsbor ett värdigt arbete att gå till.

Ge tillverkningsindustrin chansen i Norrköping

Situation idag

- Norrköping har inte repat sig efter att 500 industrijobb försvann 2014
- Industrin i Norrköping saknar långsiktiga ägare som vågar satsa och investera

Vänsterpartiets förslag

- Upprätta ett kommunalt industrilån för sociala och kooperativa företag
- Industrilånet bör vara diversifierat för en mångfald inom tillverkningsindustrin
- Involvera Arbetsförmedlingen och ge arbetslösa möjlighet att starta egna företag
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 750**

Sedan finanskrisen 2009 har Norrköping förlorat många arbetstillfällen då flera företag valt att lägga ned eller flytta sin verksamhet. Värst var krisen under vintern 2014. Särskilt drabbad var då tillverkningssektorn när stora bolag som Whirlpool, Vitamex och Seco tools i stort sett samtidigt valde att flytta från Norrköping. Över 500 industrijobb lämnade Norrköping då vilket kommunen ännu inte återhämtat sig ifrån.

Orsakerna till varför industrierna har flyttat från Norrköping har varierat. Dels har man velat samla sin tillverkning, dels flyttas verksamheten till länder med lägre löner, dels ställs verksamheten om. Gemensamt är dock att verksamheterna har haft ägare utan förankring i Norrköping. Trots att bolagen i många fall går med vinst har det ändå varit motiverande för ägarna att flytta verksamheten där ingen hänsyn har tagits till de anställdas situation.

Ska Norrköpings tillverkningsindustri få en verklig chans behövs långsiktiga ägare som investerar i sin verksamhet och är beredda att satsa på sina anställda. Vänsterpartiet vill därför göra det möjligt för fler Norrköpingsbor att starta nya företag där arbetarna själva också är med och äger sina arbeten.

Genom att inrätta ett kommunalt investeringslån till sociala och kooperativa företag som är verksamma i Norrköping får fler möjlighet att förverkliga sina idéer samtidigt som ägandeskapet förankras i Norrköping. Genom att tidigt involvera Arbetsförmedlingen kan arbetslösa ges möjlighet att använda sina kunskaper, kompetenser och erfarenheter i nystartade kooperativa företag.

Fördelen med kooperativa företag är att risken att företaget skulle flytta eller lägga ned minskar då ägarna är de som själva arbetar i företaget. Besluten fattas också demokratiskt vilket gör fler delaktiga när de får möjlighet att påverka sina arbetsplatser.

Det kommunala industrilånet bör särskilt riktas till sociala och kooperativa företag inom förädling, tillverkning eller produktion även om andra branscher kan vara viktiga och intressanta. Det är därför viktigt att industrilånet uppmuntrar fler aktörer för att skapa en mångfald av industriföretag i Norrköping. Det gör arbetsmarknaden mer diversifierad och motståndskraftig mot lågkonjunkturer.

Ta tillvara på kompetensen inom digital media och visualisering

Situation idag

- Norrköping har forskning inom grafisk design och visualisering i världsklass
- Interaktiv media och spel har haft en enorm tillväxt i Sverige och globalt

Vänsterpartiets förslag

- Skapa ett nytt kluster för bolag inom digital media och spel i Norrköping
- Starta ny gymnasieinriktning inom digital media och speldesign
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 250**

En av de branscher som växer allra snabbast i Sverige är spelbranschen. 2015 omsatte svenska spelproducenter över 25 miljarder kronor varav 7 miljarder i ren vinst. Svenskutvecklade spel som Minecraft, Candy Crush Saga och Battlefield har blivit exportsuccéer som spelas av miljontals människor runt om i hela världen. Ett bevis på det svenska spelundrets succé är Malmöbaserade Massive Entertainments avtal i miljardklassen som ska producera spel av filmen Avatar.

Den årliga tillväxttakten för den svenska spelbranschen är ca 30-40% och antalet anställda har också fördubblats till över 4000 personer. Flest bolag och anställda finns i Stockholm, Göteborg och Malmö. Även i andra orter som Uppsala, Umeå och Skövde har spelbolagen växt snabbt de senaste åren. I exempelvis Skövde finns 20-tal spelbolag med totalt ca 250 heltidsanställda.

Spelutvecklingen har dock inte alls etablerat sig i Norrköping trots att potentialen här är stor. I Norrköping finns forskning och utveckling inom medieteknik och visualisering i absolut världsklass. Det borde bättre kunna utnyttjas och ligga till grund för en satsning och etablering av nya och innovativa spelbolag i nära samarbete med Campus Norrköping och Visualiseringscenter.

Ett nytt kluster och kompetenscenter för spelutveckling skulle få fler att stanna kvar i Norrköping men också väcka intresse för fler att söka sig till denna växande bransch. Till exempel bör teknikprogrammet i den kommunala gymnasieskolan erbjuda en utbildning med inriktning mot medieteknik och speldesign.

Utveckla barn- och ungdomsidrotten i Norrköping

Situation idag

- Idrottsturneringar som Gothia och Partille Cup genererar mångmiljonbelopp
- Det saknas större idrottsturneringar i östra Sverige
- Det finns god möjlighet med idrottsplatser och idrottshallar i Norrköping

Vänsterpartiets förslag

- Organisera större ungdomsidrottsturneringar i Norrköping
- Involvera föreningarna och återinvestera överskottet i fler och bättre idrottsytor
- Ge barn och ungdomar i Norrköping en bra och utvecklande fritidsverksamhet
- **Uppskattat antal nya arbetstillfällen: 100**

Drygt hälften av alla barn mellan 6-18 år i Sverige är på ett eller annat sett aktiva i organiserad idrottsverksamhet. Idrotts- och föreningslivet är en grundsten i det svenska samhället och ger goda möjligheter och förutsättningar för god hälsa, inkludering och gemenskap, demokrati- och samhällslära, integration etc.

Det är inte konstigt att många av världens mest framgångsrika ungdomsturneringar också finns här i Sverige. Varje år lockar ungdomsturneringar som exempelvis Gothia Cup i fotboll och Partille Cup i handboll tiotusentals ungdomar till Göteborg. En framgångsrik turnering som Gothia Cup omsätter själv ca 70 miljoner kronor och genererar en omsättning i Göteborg på över 450 miljoner kronor.

Potentialen att också skapa idrottsturneringar för barn och ungdomar i Norrköping bedöms vara väldigt god. Dels är Norrköping bra beläget med ett stort upptagningsområde mellan Stockholm och södra Sverige med goda förbindelser. Dels finns i Norrköping goda möjligheter till idrottsplatser och hallar att utnyttja vid större turneringar. SM-veckan 2016 är ett bra exempel på det. De kunskaperna och erfarenheterna går att bygga vidare på.

Många barn och ungdomar har inte alltid råd eller möjligt att åka på idrottsevenemang och turneringar på semestrarna. Genom att erbjuda turneringar i till exempel fotboll under sommarhalvåret och basket eller innebandy på vinterhalvåret i Norrköping får därför barn- och ungdomar möjlighet till en bra fritidssysselsättning.

Organiseringen bör samordnas av kommunen tillsammans med idrottsföreningarna i Norrköping. Kommunen kan erbjuda idrottsplatser- och hallar samt fördelaktigt matsalar och skolor för övernattningar. Överskottet bör gå tillbaka till idrottslivet i Norrköping i form av bättre och fler idrottsplatser och hallar.